

## **Відповідальність за невиконання законних вимог Національного агентства з питань запобігання корупції**

У Національному агентстві з питань запобігання корупції (далі – НАЗК) на підставі пункту 6 частини першої статті 11 Закону України «Про запобігання корупції» (далі – Закон) на постійній основі здійснюється моніторинг та контроль за виконанням актів законодавства з питань запобігання та врегулювання конфлікту інтересів та інших обмежень у діяльності осіб, уповноважених на виконання функцій держави. Також, відповідно до пункту 6 частини першої статті 12 Закону, НАЗК з метою виконання покладених на нього повноважень має право отримувати заяви фізичних та юридичних осіб про порушення вимог Закону, проводити за власною ініціативою перевірку можливих фактів порушення вимог цього Закону. Зазначене право НАЗК реалізовано через уповноважених осіб (абзац третій частини другої статті 13 Закону України), якими є члени НАЗК та інші посадові особи, визначені рішенням НАЗК.

З метою всебічного, повного та об'єктивного з'ясування певних обставин, що наводяться у заявах фізичних та юридичних осіб про порушення вимог Закону, керуючись чинним законодавством, уповноважена НАЗК посадова особа здійснює направлення запитів до державних органів, органів місцевого самоврядування, суб'єктів господарювання щодо отримання інформації та копій необхідних документів. Одночасно у примітці до запиту завжди звертається увага на визначені Законом строки надання запитуваної інформації та адміністративну відповідальність за ненадання НАЗК інформації, документів, а також порушення встановлених законодавством строків їх надання, надання завідомо недостовірної інформації або не у повному обсязі.

Слід зауважити, що відповідно до вимог частини четвертої статті 12 Закону України, державні органи, органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи зобов'язані надавати запитувані НАЗК документи чи інформацію упродовж десяти робочих днів з дня одержання запиту.

Під час реалізації повноважень НАЗК щодо моніторингу та контролю за виконанням актів законодавства з питань етичної поведінки, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у діяльності осіб, уповноважених на виконання функцій держави (прирівняних до них осіб), а також контролю за дотриманням вказаними особами обмежень щодо запобігання корупції, у випадках виявлення порушення вимог Закону щодо етичної поведінки, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у діяльності осіб, уповноважених на виконання функцій держави (прирівняних до них осіб) або іншого порушення цього Закону, НАЗК вносить (на підставі частини другої статті 12 Закону) керівнику органу, підприємства, установи, організації відповідний припис, у якому, як правило, вимагається:

- усунути порушення законодавства (наприклад, врегулювати потенційний конфлікт у службовій діяльності посадової особи, зумовлений спільною роботою зі своїми близькими особами; передати в управління іншій особі належні особам, на яких поширюється дія Закону, підприємства та корпоративні права; надати інформацію та копії документів, що запитувались НАЗК);

- провести службове розслідування щодо виявлення причин та умов, які призвели до вчинення відповідного правопорушення;

- притягнути винну особу до встановленої законом відповідальності.

Отже, після одержання зазначеного припису керівнику державного органу необхідно поінформувати НАЗК про виконання кожної з вимог внесеного припису упродовж десяти робочих днів з дня отримання з наданням засвідчених у встановленому порядку копій підтвердних документів. У випадку, якщо службове розслідування буде продовжуватись довше, ніж строки надання відповіді, у своєму листі необхідно зазначати, що за результатами проведеного службового розслідування, документальні матеріали та висновок додатково буде направлено до НАЗК разом з підтверджуючими документами (копія службового розслідування, наказів про притягнення до встановленої законом відповідальності винних осіб).

На теперішній час продовжує існувати негативна практика щодо невиконання законних вимог НАЗК, що полягають:

- у невиконанні приписів про усунення порушення законодавства, у тому числі – непроведенні службового розслідування щодо виявлення причин та умов, які призвели до вчинення відповідного правопорушення;
- ненаданні НАЗК інформації, документів, а також порушенні встановлених законодавством строків їх надання, наданні завідомо недостовірної інформації або не у повному обсязі.

Основними завданнями при проведенні перевірок НАЗК є: визначення стану організації роботи із запобігання і виявлення корупції в державних органах, органах місцевого самоврядування (зокрема, щодо підготовки та виконання антикорупційних програм); встановлення можливих фактів порушення вимог Закону об'єктами перевірок; своєчасне попередження, виявлення та вжиття заходів щодо усунення виявлених порушень антикорупційного законодавства. При цьому, діяльність НАЗК не обмежується виключно вищезазначеними заходами.

Як вже було зазначено, до повноважень НАЗК належить також здійснення моніторингу та контролю за виконанням актів законодавства з питань етичної поведінки, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у діяльності осіб, уповноважених на виконання функцій держави (прирівняних до них осіб). У зв'язку з цим, НАЗК на підставі частини другої статті 12 Закону вносить керівнику органу, підприємства, установи, організації відповідний припис про усунення порушень законодавства (зокрема, вимог частини четвертої статті 12 Закону). Одночасно з внесенням припису, уповноваженою особою НАЗК складається протокол про адміністративне правопорушення, відповідальність за яке передбачено статтею 188-46 Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП) відносно особи, яка листом за своїм підписом на адресу НАЗК відмовила у наданні інформації або несвоєчасно надала (чи не в повній мірі надала) інформацію та документи на запит НАЗК. Надалі в разі встановлення факту невиконання законних вимог (приписів), уповноваженою особою НАЗК відносно особи, яка не виконала такий припис, складається протокол про адміністративне правопорушення, відповідальність за яке передбачено статтею 188-46 КУпАП.